

JUSTIITSMINISTEERIUM

Uus Maa
Karlis.Kolk@uusmaa.ee

Teie 13.11.2024
Meie 14.11.2024

nr 20-1/8064

Vastus pöördumisele kasutusteatisel kohta

Lugupeetud härra Kolk

Pöördusite Justiitsministeeriumi poole küsimusega, kas Justiitsministeerium teostab järelevalvet juhul, kui kohalik omavalitsus on väljastanud kasutusteatisel elamule ebaseaduslikult.

Täname Teid pöördumise eest. Informatsioon kohalike omavalitsusüksuste tegevuse kohta on meile oluline.

Vastavalt [Vabariigi Valitsuse seaduse](#) § 75³ lõikele 1 teostab Justiitsministeerium haldusjärelevalvet ainult haldusaktide õiguspärasuse, mitte kohaliku omavalitsuse üksuste üldise tegevuse üle. VVS §-s 75³ sätestatud protestiga seonduvat reguleerib [halduskohtumenetluse seadustiku](#) (HKMS) 25. peatükk. HKMS § 6 lõike 1 kohaselt loetakse haldusaktiks haldusakt HMS § 51 tähenduses, haldusleping HMS § 95 tähenduses, samuti üksikjuhtumit reguleeriv halduse siseakt.

Kuna kasutusteatisel ei ole haldusakt ning seda ei anta kohaliku omavalitsuse poolt (vaid tegemist on kohalikule omavalitsusele esitatava teatega), ei ole kasutusteatisel üle järelevalve teostamine Justiitsministeeriumi pädevuses.

Küll kuuluvad Justiitsministeeriumi järelevalvepädevusse näiteks ehitusload ja kasutusload. Seejuures on oluline rõhutada, et Justiitsministeerium teostab VVS § 75³ lõikest 4 tulenevalt järelevalvet vaid juhul, kui õigusvastane haldusakt rikub ka avalikku huvi.

Justiitsministeeriumi poolt läbiviidavas haldusjärelevalves oleme avaliku huvi sisustanud kui ülekaaluka huvi kohaliku omavalitsuse või riigi elanike vaatest tervikuna, mis hõlmab laiemalt ühiskondlikke hüvesid ja väärtusi. Selliseks saavad olla näiteks rahva tervis, riigikaitse ja -julgeolek, kultuur, loodus, üldine heaolu (loetelu ei ole ammendav) ehk sellised asjaolud, mis puudutavad tervet kogukonda. Seega järelevalve põhiküsimus on, kas haldusakt on seadustega kooskõlas, mitte niivõrd küsimus, kas isiku subjektiivseid õigusi on rikutud (kuigi need küsimused võivad olla lahutamatu seotud), mistõttu ei saa ega pea järelevalve esmane mõte olema erahuvide kaitse. Halduskohtumenetluse seadustiku eelnõu (755 SE) seletuskirjas on selgelt väljendatud: „*Protest on Eesti haldusprotsessi traditsiooniline avaldus, millega selleks volitatud haldusorgan käivitab kohtumenetluse avalikes huvides*“ ja „*protesti esitamisel ei kaitsta subjektiivseid õigusi*“.

Selgitame, et kui kohaliku omavalitsuse üksuse poolt on rikutud isiku subjektiivseid õigusi, on isikul oma õiguste kaitseks õigus esitada vaie kohaliku omavalitsuse üksusele või pöörduda kaebusega halduskohtusse. Kuidas halduskohtusse pöörduda, milliseid dokumente kohtule esitada ja muud olulist saate lugeda siit <https://www.juristaitab.ee/et/halduskohtusse-poordumine>.

Avaldame lootust, et meie selgitused on informatiivsed ning abiks edasiste tegevuste planeerimisel.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Glen Roosaar
nõunik

Glen Roosaar 53293222
Glen.Roosaar@just.ee

Suur-Ameerika 1 / 10122 Tallinn / +372 620 8100 / info@just.ee / www.just.ee
Registrikood 70000898